

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา อบรมนิสัยที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ช่วยสร้างและพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและการที่โรงเรียนจะบรรลุความสำเร็จที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียนต้องมีผู้บริหาร โรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการบริหาร โรงเรียนให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมอย่างมีคุณภาพ

คุณภาพของการบริหารขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมีคุณภาพสูง ครูสภาได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา มีสาระครอบคลุมเกี่ยวกับคุณภาพด้านการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติตนของผู้บริหารเพื่อให้ผู้บริหารการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาตนเอง พัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนและสามารถพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2540 ข, หน้า 12) การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้สามารถจัดการศึกษาได้ตรงตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นั้นต้องอาศัยความร่วมมือ และประสานสัมพันธ์ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารที่ดีควรแสดงพฤติกรรม การบริหารที่กระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ดังนั้นพฤติกรรมของผู้บริหารจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญและก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานที่จะส่งเสริมให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน ส่งผลให้บรรยากาศในการทำงานราบรื่น บุคลากรให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความรู้รักสามัคคี

ผู้บริหารมีพฤติกรรมดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิผลต่อโรงเรียนมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน

สมมติฐานของการวิจัย

ครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน ประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 254 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน ประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 254 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 220 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่เก็บข้อมูลได้คิดเป็นร้อยละ 86.7

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

3.1.1.1 ปริญญาตรี

3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.2.2 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ใน 4 ด้านคือ

3.2.1 ด้านการวางแผน

3.2.2 ด้านการจัดองค์การ

3.2.3 ด้านการอำนวยการ

3.2.4 ด้านการควบคุม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน-
ประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 เพื่อให้
งานวิจัยครั้งนี้เกิดความเข้าใจตรงกัน และอยู่ในกรอบที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยนิยามศัพท์
เฉพาะสำหรับการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติตาม
องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการอำนาจการ
ด้านการควบคุม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน-
ประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยให้ครู
ได้ประเมินการปฏิบัติของผู้บริหารใน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ
น้อยที่สุด แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านการวางแผน หมายถึง การกระทำหรือทำที่ที่ผู้บริหารแสดงออกให้
เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์และวินิจฉัยสั่งการ
เกี่ยวกับการจัดทำแผน การกำหนดเป้าหมายของแผนมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติ
ได้

1.2 ด้านการจัดองค์การ หมายถึง การกระทำหรือทำที่ที่ผู้บริหารแสดงออกมา
ให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความรู้ในการจัดระบบงาน มอบหมายงาน และอำนาจหน้าที่ให้แก่
บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจน

1.3 ด้านการอำนาจการ หมายถึง การกระทำหรือทำที่ที่ผู้บริหารแสดงออกมา
ให้เห็นว่า เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและกระบวนการตัดสินใจ สามารถ
วินิจฉัยสั่งการบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริง การประสานงานและความสามารถมุ่งมั่น
ผลักดันให้บุคลากรทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 ด้านการควบคุม หมายถึง การกระทำหรือทำที่ที่ผู้บริหารแสดงออกมาให้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและยุติธรรม

2. ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1

3. ครู หมายถึง ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่งานการศึกษาสมุทรปราการเขต 1

4. วุฒิกการศึกษา หมายถึง วุฒิกการศึกษาของครู ได้แก่ วุฒิกศึกษาปริญญาตรี และวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูเริ่มปฏิบัติงานโดยนับเวลาตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้ง จนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น (1) น้อยกว่า 5 ปี (2) 5-10 ปี (3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6. ข้อเสนอแนะ หมายถึง ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร และการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่นอกเหนือจากแบบสอบถามกำหนดตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียนนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. เพื่อเป็นข้อมูลแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ใช้เป็นแนวทางในการเสนอแนะแก่ผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดต่อไป